

2024

POLITICAL SCIENCE

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks for the questions*

**ALLOTMENT OF MARKS**

**PART—A**

|                                    |                        |
|------------------------------------|------------------------|
| Q. No. 1 carries 1 mark each       | 1×6 = 6                |
| Q. No. 2 carries 2 marks each      | 2×5 = 10               |
| Q. Nos. 3–5 carry 4 marks each     | 4×3 = 12               |
| Q. Nos. 6 and 7 carry 6 marks each | 6×2 = 12               |
|                                    | <hr/> Total = 40 <hr/> |

**PART—B**

|                                      |                        |
|--------------------------------------|------------------------|
| Q. No. 8 carries 1 mark each         | 1×6 = 6                |
| Q. No. 9 carries 2 marks each        | 2×5 = 10               |
| Q. Nos. 10–12 carry 4 marks each     | 4×3 = 12               |
| Q. Nos. 13 and 14 carry 6 marks each | 6×2 = 12               |
|                                      | <hr/> Total = 40 <hr/> |

Total (Part-A & Part-B) : 40+40 = 80

( 2 )

PART—A / ক—শাখা / ক—ছন্দো

( Political Theory )

( রাজনৈতিক তত্ত্ব )

( রাজনৈতিক তত্ত্ব )

( রাজত্বান্ধি থিরাংখা )

1. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিতগুণিতক নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দাও :

সোঁনাৰবাৰি থোঁজোঁঠে ফিননাৰ লিৰ :

(a) \_\_\_\_\_ is regarded as the father of Political Science.

(Fill in the blank)

\_\_\_\_\_ ক রাজনীতি বিজ্ঞানৰ পিতৃ হিচাবে অভিহিত কৰা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

\_\_\_\_\_ কে রাজনীতি বিজ্ঞানৰ জনক হিচাবে অভিহিত কৰা হয়।

(শূন্যস্থান পূৰণ কৰ)

\_\_\_\_\_ খৌ রাজত্বান্ধি বিগিয়াননি বিফা মহৰৈ গনাৰনাৰ জায়ো।

(লাঁদাং জায়গা সুফু)

(b) Name one supporter of negative liberty.

নকাৰাত্মক স্বতন্ত্ৰতাৰ এজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

নঞৰ্থক স্বতন্ত্ৰতাৰ একজন সমৰ্থকৰ নাম লেখ।

দানখথাযাৰি উদাংগি (Negative Liberty)নি সাৰে মদদ খালামগিৰিনি মুঁ  
লিৰ।

(c) Mention one feature of equality.

সমতাৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

সমতাৰ একটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰ।

সমানথিনি মোনথায়নি মোনসে আখুথায় লিৰ।

(d) Give one example of political right.

ৰাজনৈতিক অধিকাৰৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

ৰাজনৈতিক অধিকাৰৰ একটি উদাহৰণ দাও।

ৰাজখান্থিয়ারি মোনথায়নি মোনসে বিদিন্থি হো।

(e) Mention one difference between citizen and alien.

নাগৰিক আৰু বিদেশীৰ মাজৰ এটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।

নাগৰিক এবং বিদেশীৰ মধ্যে একটি পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰ।

নোগোরি আরো गुबुनारिनि गेजेराव थानाय मोनसे फारागथि लि।

(f) Give one argument in favour of national self-determination.

জাতীয় আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ সপক্ষে এটা যুক্তি দিয়া।

জাতীয় আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ সপক্ষে একটি যুক্তি দাও।

মাহারিয়ারি गाव सामलायनाय (National Self-determination)नि जानाई मोनसे जुक्ति हो।

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্ৰশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও :

গাহায়নি সৌলুফোৱনি সুন্দৰৈ ফিননায লিৰ :

(a) Mention two aspects of liberty.

স্বতন্ত্ৰতাৰ দুটা দিশ উল্লেখ কৰা।

স্বতন্ত্ৰতাৰ দুটি লক্ষ্য উল্লেখ কৰ।

উদাংগি (Liberty)নি মোননৈ ফিথাই (aspect) মুংখ।

(b) What do you mean by economic inequality?

অৰ্থনৈতিক অসমতা বুলিলে কি বুজা?

অৰ্থনৈতিক অসমতা বলতে কী বোঝ?

রাংখান্দিয়াৰি সমানথি নই (Economic Inequality) হোনোব্লা মা বুজियो?

(c) Explain the meaning of social justice.

সামাজিক ন্যায্যৰ অৰ্থটো ব্যাখ্যা কৰা।

সামাজিক ন্যায্যৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰ।

সমাজাৰি ন্যায্য সোদোবনি ঔঁথি বিজিৰ।

(d) Define politics.

ৰাজনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া।

ৰাজনীতিৰ সংজ্ঞা দাও।

ৰাজখান্দিনি বুঁফুৱলু লিৰ।

(e) Mention two features of secularism.

ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।

ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ দুটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰ।

ধোৰোম সাযখলায়ৈ (Secularism)নি মোননৈ আখুথায় লিৰ।

3. Write a note on John Rawls' theory on justice.

4

জন ৰাউল্‌চৰ ন্যায্যৰ তত্ত্বটোৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

জন ৰাউল্‌সেৰ ন্যায্যেৰ তত্ত্বটিৰ উপৰে একটি টীকা লেখ।

জন ৰাউল্‌ছ ন্যায্যনি বুঁফুৰলুনি সাযাব মোনসে সুঁদ লিৰথায় হো।

4. Explain legal rights with examples.

4

বিধিগত অধিকাৰৰ উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা কৰা।

উদাহৰণসহ বিধিগত অধিকাৰ ব্যাখ্যা কৰ।

সমান মোনথায় সোমোন্দৈ (Legal Right)নি সোমোন্দৈ বিদিন্থিজোঁ ফোৰমায়না লিৰ।

5. Write a note on global citizenship.

4

বিশ্ব নাগৰিকত্বৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

বিশ্ব নাগৰিকত্বৰ উপৰে একটি টীকা লেখ।

বুহুমনাং নোগোৱাৰিনি সাযাব মোনসে লিৰসুঁথায় লিৰ।

6. What do you mean by political theory? Discuss briefly the utility of studying political theory.

ৰাজনৈতিক তত্ত্ব বুলিলে কি বুজা? ৰাজনৈতিক তত্ত্ব অধ্যয়নৰ উপযোগিতা চমুকৈ আলোচনা কৰা।

ৰাজনৈতিক তত্ত্ব বলতে কী বোঝ? ৰাজনৈতিক তত্ত্ব অধ্যয়নের উপযোগিতা সংক্ষেপে আলোচনা কর।

ৰাজস্বান্থি থিৰাংথাই (Political Theory) হোনোব্লা মা বুজিয়ো? ৰাজস্বান্থিয়ারি বুংফুরলু গোনাংথিনি সায়াব সুন্দয়ৈ সাবরায।

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Briefly discuss about the limitations on nationalism.

জাতীয়তাবাদৰ ওপৰত থকা সীমাবদ্ধতাসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

জাতীয়তাবাদের ক্ষেত্রে সীমাবদ্ধতাগুলি সংক্ষেপে আলোচনা কর।

মাহারিয়ারিবাংদনি সায়াব থানায় বেংখনথিফোরনি সোমোন্দৈ সুন্দয়ৈ সাবরায।

7. Discuss the subject matter of political theory.

ৰাজনৈতিক তত্ত্বৰ বিষয়বস্তু আলোচনা কৰা।

ৰাজনৈতিক তত্ত্বের বিষয়বস্তু আলোচনা কর।

ৰাজস্বান্থি থিৰাংথাইনি গুদি বাথ্ৰা (Subject matter)নি সায়াব সাবরাযনা লির।

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Discuss the different types of freedom.

স্বাধীনতাৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

স্বাধীনতার বিভিন্ন প্রকারসমূহ আলোচনা কর।

উদাংসি (Freedom)নি গুবুন গুবুন রোখোমফোরখৌ সাবরায।

PART—B / খ—শাখা / খ—খোন্দো  
( Indian Constitution at Work )

( কার্যত ভারতীয় সংবিধান )  
( কর্মক্ষেত্রে ভারতীয় সংবিধান )  
( বাহায্যি ভারতী সংবিজিদ )

8. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিতগুলিৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দাও :

সোঁনাযৰাদি থোঁজোঁঠে ফিননায লিৰ :

(a) When was the first sitting of the Constituent Assembly for undivided India held?

অবিভক্ত ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধান সভাৰ প্ৰথমখন বৈঠক কেতিয়া অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

অবিভক্ত ভাৰতবৰ্ষৰ সংবিধান সভাৰ প্ৰথম বৈঠকটি কবে অনুষ্ঠিত হৈছিল ?

বোখাবজায়ে ভাৰতবৰ্ষনি গিৰিসিন সংবিজিদ জথুমা মাৰ্লা জাৰ্দোমন ?

(b) Under Article 32, the Supreme Court/High Court can issue writs.

(Choose the correct option)

৩২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত উচ্চতম ন্যায়ালয়/উচ্চ ন্যায়ালয়ে লেখ জাৰি কৰিব পাৰে ।

(শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা)

৩২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনে উচ্চতম ন্যায়ালয়/উচ্চ ন্যায়ালয় লেখ জাৰি কৰতে পাৰে ।

(শুদ্ধ বিকল্পটি বেছে নাও)

সংবিজিদনি 32 নং দফা বাদিয়ৈ জৌসিন/গোজৌ বিজিৰসালিয়া লিৰবিথোন (Writs) ফোসাবনো হায়ো ।

(থার ফিননাযখৌ সাযখ)

(c) \_\_\_\_\_ is the Head of the Government in India.

(Fill in the blank)

\_\_\_\_\_ হ'ল ভাৰতবৰ্ষত চৰকাৰৰ মূৰব্বী।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

\_\_\_\_\_ হল ভাৰতবৰ্ষে সরকারের প্রধান।

(শূন্যস্থান পূৰণ কৰ)

\_\_\_\_\_ भारतवर्षआव सरखारनि गाहाइ।

(लांदां जायगा सुफुं)

(d) In which year was the Election Commission of India constituted?

ভাৰতবৰ্ষত নিৰ্বাচন আয়োগ কিমান চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

ভাৰতবৰ্ষে নিৰ্বাচন আয়োগ কোন্ সালে গঠন কৰা হৈছিল ?

भारतवर्षआव बिसायखनि आयग मा मायथायाव दानाय जादोमोन?

(e) Who appoints the judges of the Supreme Court?

উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশসকলক কোনে নিযুক্তি দিয়ে ?

উচ্চতম ন্যায়ালয়ের ন্যায়াধীশদের কে নিযুক্ত করেন ?

जौसिन बिजिरसालिनि बिजिरगिरिफोरखौ सोर सायखयो।

(f) Is the word 'federation' mentioned in the Indian Constitution?

‘যুক্তৰাষ্ট্ৰ’ শব্দটোৰ ভাৰতীয় সংবিধানত উল্লেখ আছেনে ?

‘যুক্তৰাষ্ট্ৰ’ শব্দটির ভারতীয় সংবিধানে উল্লেখ আছে কী ?

‘जथाय हादर’ सोदोबा भारतारि संबिजिदआव मखनाय दं ना गैया?

9. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও :

गाहायाव होनाय सॉलुफोरनि फिननाय लिः

(a) What is habeas corpus?

বন্দী প্রত্যক্ষীকরণ কি ?

बन्दी प्रत्यक्षीकरण की ?

জোবসাজা দিন্থিনায় বিথোন (Habeas corpus) মানে মা?

(b) Mention two merits of proportional representation system.

সমানুপাতিক প্রতিনিধিত্ব পদ্ধতিৰ দুটা গুণ উল্লেখ কৰা।

সমানুপাতিক প্রতিনিধিত্ব পদ্ধতিৰ দুটি গুণ উল্লেখ কর।

সঁেৰুজুথায়ারি থান্দৈ খান্থি (Proportional representation system)নি মোননৈ গুন লিঃ।

(c) Write two non-federal features of the Indian Constitution.

ভাৰতীয় সংবিধানৰ দুটা অ-যুক্তৰাষ্ট্ৰীয় বৈশিষ্ট্য লিখা।

ভারतीय संविधानের দুটি অ-যুক্তরাষ্ট্রীয় বৈশিষ্ট্য লেখ।

भारतारि संबिजिदनि मोननै जथाइहायुडारि नडै आखुथाय लिः।

(d) Mention two qualifications necessary to be appointed as the judge of the High Court.

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশ হিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় দুটা অৰ্হতা উল্লেখ কৰা।

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশ হিচাবে নিযুক্ত হওৱাৰ জন্য প্ৰয়োজনীয় দুটি যোগ্যতা উল্লেখ কৰ।

গোজৌ বিজিৰসালিনি বিজিৰগিৰি জানো থাখায় গোনাংখি জানায মোননৈ য়ুন লিৰ।

(e) Why is India called a Republic?

ভাৰতবৰ্ষক কিয় গণৰাজ্য বুলি কোৱা হয়?

ভাৰতবৰ্ষকে কেন গণৰাজ্য বলা হয়?

ভাৰতবৰ্ষখৌ মানো সুবুং হাদৰ (Republic) হোননা বুনায জায়ো?

10. Write a short note on the Right to Freedom.

4

স্বাধীনতাৰ অধিকাৰৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

স্বাধীনতাৰ অধিকাৰৰ উপৰে একাটি সংক্ষিপ্ত টীকা লেখ।

উদাংগিনি মোনথায় (Right to Freedom) সায়াব মোনসে লিৰসুংথায় লিৰ।

11. Why do we need an independent judiciary?

4

আমাক এখন স্বাধীন ন্যায়পালিকাৰ কিয় প্ৰয়োজন?

আমাদেৰ একাটি স্বাধীন ন্যায়পালিকাৰ প্ৰয়োজন কেন?

জাঁনো মানো উদাং বিজিৰখ' নাংগৌ?

12. What do you mean by 'decentralization of power'? 4

‘ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ’ বুলিলে কি বুজা?

‘ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ’ বলতে কী বোঝ?

‘गोहोनि मिरु सिफायारि’ (Decentralization of power) बुझोला मा बुझियो?

13. Discuss the powers and functions of the Lok Sabha. 6

লোকসভাৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্য্যবলী আলোচনা কৰা।

লোকসভাৰ ক্ষমতা এবং কার্যাবলী আলোচনা কর।

सुबुं आफादनि (Lok Sabha) गोहो आरो हाबानि सोमोन्दै सावराय।

Or / नाईवा / अथवा / एबा

Discuss the powers and functions of the Legislative Assembly.

বিধানসভাৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্য্যবলী আলোচনা কৰা।

বিধানসভাৰ ক্ষমতা এবং কার্যাবলী আলোচনা কর।

आयेन आफादनि गोहो आरो हाबानि सोमोन्दै सावराय।

14. Highlight on the process of making an Ordinary Bill. 6

সাধাৰণ আইন প্রণয়ন প্রক্রিয়াৰ ওপৰত আলোকপাত কৰা।

সাধাৰণ আইন প্রণয়ন প্রক্রিয়ার উপরে আলোকপাত কর।

आयेन दानाय खान्थिनि सायाव बिजिरना लिर।

[ Contd.

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Discuss briefly the features of the 73rd Constitutional Amendment Act.

৭৩তম সংবিধান সংশোধনী আইনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

৭৩তম সংবিধান সংশোধনী আইনৰ বৈশিষ্ট্যগুলি সংক্ষেপে আলোচনা কৰ।

73थि संबिजिद सोदांनाय खान्धिनि आखुथायफोरखौ सुंदयै सावराय।

★ ★ ★